

Міністерство освіти і науки України

**Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва
і бізнесу Тернопільського національного економічного
університету**

Чортківське управління ГУ ДПС у Тернопільській області

Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника

**Збірник наукових праць за матеріалами
Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ»

14–15 листопада 2019 р.

**Чортків
ТНЕУ
2019**

Організаційний комітет конференції:

Кульчицька Н. Є., канд. екон. наук, доцент, директор Чортківського навчально-наукового інституту підприємництва і бізнесу Тернопільського національного економічного університету – Голова організаційного комітету;

Дерманська Л. В., канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін Чортківського навчально-наукового інституту підприємництва і бізнесу Тернопільського національного економічного університету;

Цвігун Р. І., начальник Чортківського управління ГУ ДПС в Тернопільській області;

Левандівський О. Т., канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри фінансів Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Теоретичні та практичні аспекти стійкого розвитку економіки України : Зб. наук. праць за матер. Всеукр. студ. наук.-практ. конф., (м. Чортків, 14–15 лист. 2019 р.). – Чортків, ТНЕУ, 2019. – 358 с.

***Рекомендовано до друку вченою радою
Чортківського навчально-наукового інституту підприємництва і бізнесу
Тернопільського національного економічного університету
(протокол № 4 від 12.11.2019 року)***

У збірнику наукових праць представлено матеріали доповідей Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Теоретичні та практичні аспекти стійкого розвитку економіки України». Матеріали Конференції носять як практичний, так і теоретичний характер та можуть бути корисними для широкої наукової громадськості, керівників підприємств і організацій, працівників органів державного управління, викладачів закладів вищої освіти, слухачів, аспірантів, докторантів, студентів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст і орфографію матеріалів, додержання норм авторського права, достовірність наведених фактичних даних, посилань на джерела, імен та назв несуть відповідальність автори матеріалів. При використанні матеріалів Конференції посилання на авторів і видання є обов'язковими.

ресторанів в офісах Google, холодильники, які заповнені різними напоями, морозивом, що безкоштовні для співробітників; готовність Google брати на себе витрати, пов'язані з оформленням документації на усиновлення співробітником дитини; можливість займатись медитацією. Як наслідок – підвищення усвідомленості, самодостатності, спокою, енергійності, ентузіазму та креативності, а також націленість на взаємодопомогу в колективі.

IT-компанія SAS, що спеціалізується на бізнес-аналітиці, побудувала ферму для вирощування овочів і фруктів без використання хімічних добрив. Все, що виростило на грядці потрапляє потім на стіл до працівників. Турбота про здоров'я працівників цим не обмежується. SAS надає необмежену кількість лікарняних днів, а страховка покриває 90% лікування. Більш того, компанія має власний медцентр і фітнес-клуб з басейном.

Asana – компанія з виробництва програмного забезпечення розробила кулінарний підхід до мотивації співробітників. Власники найняли кваліфікованих шефкухарів, які готували їжу для співробітників, яка розвиває їх творчі здібності. Меню повинно бути не тільки смачним, але і корисним, стимулювати активність мозку, усувати сонливість. В офісі компанії завжди в наявності є шоколад, який є хорошим антидепресантом і допомагає мислити.

А в фірмі *Intel* (виробник електронних пристроїв і комп'ютерних компонентів) кожного нового співробітника зустрічають з розпростертими обіймами: перед ним розстеляють червону доріжку. Після чого знайомлять із співробітників під оплески майбутніх колег.

Щоліта в японському гігантові *Hitachi* проводять День собак. Кожен співробітник приводить свого вихованця, і все разом влаштовують шоу талантів. Вважається, що це сприяє згуртуванню колективу.

Як відомо, теплий клімат відносин між співробітниками – частина успіху команди. Розуміючи це, компанія *Japan General Estate Co* запропонувала грошову винагороду в розмірі 3 тис дол. для менеджера, який налагодить найтепліші взаємини з колективом. Конфлікти усунулися, загальна атмосфера – покращилася, а вартість цього клімату є досить демократичною та чесною.

Отож, важливим для мотивації персоналу є не тільки висока заробітна плата, але й комфортні умови праці, які дозволяють почувати себе захищеним та потрібним. Тому для більшості керівників та власників українських бізнес структур цікавим буде вивчення та використання зарубіжного досвіду з мотивації персоналу.

Список літератури

1. Цікаві факти мотивації праці (за даними Вікіпедії). URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Google> (дата звернення: 15.10.2019).
2. ТОП-10 найкращих роботодавців від Forbes очолила Alphabet (за даними mind.ua). URL: <https://mind.ua/news/20189466-top-10-najkrashchih-robotodavciv-vid-forbes-ocholila-alphabet> (дата звернення: 15.10.2019).
3. Робітники Google за місяць заробляють стільки, як українці за десятиліття – (за даними tsn.ua). URL: <https://tsn.ua/ru/groshi/rabotniki-google-za-mesyac-zarabatyvayut-stolko-zhe-kak-ukraincy-za-desyatiletie-574678.html> (дата звернення: 15.10.2019).

Ведмідь М. О.,
студентка групи ФБСС-21
Полтавської державної аграрної академії
Помаз Ю. В.,
канд. істор. наук,
доцент кафедри економіки підприємства
Полтавської державної аграрної академії

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ

На сьогодні, розповсюдження тіньової економіки, макроекономічна розбалансованість і обмеженість ресурсів визнані головними глобальними ризиками майбут-

нього десятиріччя, що мають тенденцію до загострення. Тому розроблення ефективних механізмів детінізації сфери господарювання та фінансів, розшуку й повернення до легального обігу незаконно виведених із нього активів, захист об'єктів права власності є пріоритетними напрямками реалізації державної політики в правоохоронній галузі.

Актуальність питань тіньової економічної діяльності спричинила значну зацікавленість у дослідженнях таких науковців, як В. Базилевич, І. Мазур, В. Бородюк, З. Варналій, О. Власюк, Т. Тищук, Ю. Харазішвілі, О. Іванов, Я. Жаліло та ін.

Метою роботи є оцінка сучасного стану тінізації економічних відносин в Україні, визначення небезпеки та наслідків тіньової економіки.

Тіньова економіка – це складне соціально-економічне явище, що є сукупністю неконтрольованих і нерегульованих як протиправних, так і законних, але аморальних економічних відносин між суб'єктами економічної діяльності з приводу отримання прибутку шляхом приховування доходів й ухилення від сплати податків [1, с. 17].

Тіньова економіка має три складові: неформальну, приховану і підпільну (кримінальну) економіку. Неформальну економіку утворюють нерегламентовані виробництво товарів і надання послуг; прихована економіка – це легальне виробництво та продаж необлікованих товарів і послуг; підпільна (кримінальна) економіка – заборонені види діяльності (корупція, наркоторгівля тощо) [2, с. 32].

Проаналізувавши теоретичні положення формування та поширення тіньової економічної діяльності можна зробити висновок про те, що тіньова економіка є загрозою економічній безпеці держави та впливає на всі сфери економічної діяльності, адже лежить в основі інших макроекономічних загроз.

Основними напрямками «детінізації» державної політики визнано реформування податкової системи, оздоровлення фінансово-кредитної сфери та припинення відпливу капіталів за кордон, обмеження позабанківського обігу коштів; забезпечення збалансованого розвитку бюджетної сфери, внутрішньої і зовнішньої захищеності національної валюти, її стабільності, захисту інтересів вкладників, фінансового ринку; здійснення виваженої політики внутрішніх і зовнішніх запозичення і т.д.

Надмірність тіньового сектору й активізація тіньових проявів в економічній діяльності створюють численні проблеми, які негативно впливають на функціонування фінансової сфери та національної економіки загалом [3, с. 34].

Тіньова економіка є чинником деградації бюджетної системи внаслідок маніпулювання бюджетними ресурсами та державною власністю. Ця проблема тісно пов'язана з іншими деструктивними виявами. Вони спричиняють одна одну та формують певну систему причиново-наслідкових зв'язків. Однією з таких систем є ланцюг «корупція – тінізація економіки»: тінізація породжує корупцію, і корупція, водночас, породжує тінізацію економіки. Сьогодні детінізацію економіки можна розглядати як один із критеріїв оцінки ефективності впроваджуваних реформ і сприйняття їх суспільством.

Неефективне податкове адміністрування, всеохоплююча корупція, проблеми на ринку зайнятості, неповноцінне функціонування ринкових механізмів, недоліки в діяльності судів та правоохоронних органів, незбалансована державна регуляторна та бюджетна політика – це головні чинники тінізації економіки України. Залишаючись одним з найбільших викликів економічній безпеці держави, тіньова економіка спричиняє поглиблення існуючих в економіці дисбалансів. Варіативність проявів тінізації свідчить про неефективність репресивних методів спротиву у вигляді контрольних-каральних функцій держави.

Динаміка детінізації стримується невирішеними проблемами, що негативно відображаються на розвитку економіки країни в цілому. Зокрема: збереження значних викликів забезпеченню стабільного функціонування фінансової системи країни та наявність непідконтрольних владі територій, утворених у ході військової агресії на території країни.

Отже, тіньова економіка – це складне комплексне явище і результативність процесу детінізації економіки є похідною від спроможності держави створити сприятливі умови для нарощення суб'єктами господарювання ділової активності в легальній економіці завдяки поліпшенню інвестиційного та бізнес клімату в країні та створенню такого інституційного середовища, для якого тіньова економіка стала б неефективною. Шляхи детінізації економіки країни повинні сприяти захисту економічної безпеки держави, розвитку економіки та демократизації суспільства.

Список літератури

1. Васенко В. К. Тіньова економіка України та шляхи її детінізації. Економічні науки. 2016. № 1. С. 17–18.
2. Ганжа Б. О. Економічна сутність тіньової економіки та теоретичні основи визначення її структури. Формування ринкових відносин в Україні. 2016. № 2. С. 30–32.
3. Ладюк О. Д. Характеристика тіньової економіки в Україні. Економіка та держава. 2017. № 8. С. 32–34.

Водяницька Я. А.,
студентка 11-ПТ

Таврійського державного агротехнологічного університету імені Д. Моторного
Завадських Г. М.,

канд. екон. наук,
доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Таврійського державного агротехнологічного університету імені Д. Моторного

УРБАНІЗАЦІЯ ТА ЇЇ НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ

Урбанізація – це зростання значення міст в розвитку суспільства, яке супроводжується ростом і розвитком міських поселень, зростанням питомої ваги міського населення, поширенням міського способу життя в певному регіоні, країні, світі [3]. Сучасні дослідники урбанізації зазначають, що це явище багатовекторне і напряду пов'язане з економічними, соціальними та політичними факторами дослідження [1].

Головними факторами, які дозволяють відрізнити міський населений пункт від сільського, є значна чисельність населення і коефіцієнт населення, зайнятого не в сільському господарстві. Рушійними силами урбанізації є розвиток продуктивних сил, технічний і соціальний прогрес, розширення меж суспільного поділу праці, зростання продуктивності праці в сільському господарстві, збільшення територіальної і соціальної рухливості населення. За кількістю великих міст (з населенням понад 100 тис.) наша держава тепер посідає одне з провідних місць серед країн світу, таких міст в Україні – 61. Це всі обласні центри, а також такі міста, як Бердянськ, Керч, Макіївка, Мелітополь та інші [2].

Ступінь поширення багатьох хвороб у великих містах набагато більший, ніж у малих містах чи селах. Така хвороба, як рак легень, у великих містах нині реєструється в два – три рази частіше, ніж у сільських місцевостях. Тут набагато більше хворіють бронхітами, астмою, алергічними хворобами. Рівень інфекційних захворювань у містах також удвічі вищий.

Вельми істотним фактором є шум. Одне з його джерел – автомобільний транспорт. На магістральних вулицях рівень шуму сягає 95 дБ. Шум відволікає людину, заважає зосередитися, викликає зміну функціонального стану центральної нервової й серцево-судинної систем. Під впливом шуму порушується сон, після пробудження людина почуває втому, головний біль. Згодом це призводить до перевтоми, зниженню працездатності, хворобам тощо.

Ще одна сторона життя сучасних міст – утворення й нагромадження величезної кількості твердих, рідких, газоподібних відходів Рідкі відходи просочуються в ґрунт і забруднюють джерела питної води і ґрунтові води, газоподібні – викликають смог, отруюючи все живе своїми парами. Мешканці великих міст вже давно п'ють воду набагато гіршої якості, ніж у селах. Зокрема, в Україні в більшості міст якість питної води не відповідає санітарним нормам.

Наукове видання

**Збірник наукових праць за матеріалами
Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СТІЙКОГО
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ»**

14–15 листопада 2019 р.

Підписано до друку 18.11.2019 р.
Формат 60x84 ¹/₁₆. Гарнітура Arial.
Папір офсетний. Друк на дублюванні.
Умов. друк. арк. 20.8. Облік.-вид. арк. 22.6.
Тираж 100 прим.

Видавець та виготовлювач
Тернопільський національний економічний університет
вул. Львівська, 11, м. Тернопіль 46004

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців ДК № 3467 від 23.04.2009 р.*